

Rutin för kontakt mellan smittskyddsläkaren och länsstyrelsen vid misstanke om eller bekräftat fall av smittsam djursjukdom som även kan utgöra ett hot mot människors hälsa

Syfte

Att förtydliga kontaktrutinerna mellan smittskyddsläkaren och länsstyrelsen vid misstanke om eller bekräftat fall av smittsam djursjukdom som även kan utgöra ett hot mot människors hälsa.

Berörd verksamhet

Rutinen gäller för smittskyddsläkaren och länsveterinären i Kalmar län samt tjänsteman i beredskap (TiB) i Region Kalmar län och på Länsstyrelsen Kalmar län.

Ansvar

Smittskyddsläkaren

Smittskyddsläkaren får kännedom om misstänkta eller konstaterade fall av zoonotiska sjukdomar hos människor via behandlande läkare och/eller laboratorium. Smittskyddsläkarens ansvar är att informera länsveterinär om diagnosticerade fall hos människa av de uppräknade sjukdomarna nedan i de fall där detta är relevant.

Smittskyddsläkaren beslutar och ger råd om utredning och eventuell läkemedelsbehandling (postexpositionsprofylax) för att förebygga sjukdom till de personer som hanterat djuret i fråga. Smittskyddsläkaren beslutar dessutom om utvidgad smittspårning för att förebygga smitta till andra personer. Smittskyddsläkaren informerar Region Kalmar läns TiB och vid behov även Folkhälsomyndighetens TiB samt regionens kommunikationsenhet/pressjour.

Länsveterinären

Länsveterinären får kännedom om misstänkta eller konstaterade fall av zoonotiska sjukdomar hos djur via veterinär, laboratorium och/eller Jordbruksverket. Länsveterinärens ansvar är att informera smittskyddsläkaren. I rutinen nedan framgår hur bråttom det är för respektive diagnos. Det epidemiologiska läget för epizootier som inte är omnämnda nedan redovisas vid de gemensamma samverkansmötena mellan smittskyddsgruppen och länsveterinärerna.

Arbetsgivaren

Gällande **arbetsgivarens riskbedömning och behov av personlig skyddsutrustning** hänvisas till Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4 och 2001:3) liksom den myndighetsgemensamma vägledningen om val av skyddsutrustning vid misstänkt eller konstaterat fall av zoonos.

Behovet av skyddsutrustning behöver bedömas i varje enskilt fall och ansvaret är arbetsgivarens.

Zoonossamverkansgruppen

Zoonossamverkansgruppen (ZSG) sammankallas vid zoonoshändelser där det finns behov av konkreta åtgärder, samordnad information, gemensam lägesbild eller samråd mellan myndigheter som ingår i gruppen. ZSG består av chefer, sakkunniga och kommunikatörer från Arbetsmiljöverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt. Gruppen är ingen permanent grupp utan sammankallas ad hoc vid behov. Vid händelser som berör ett eller flera län eller kommuner kallas berörda regioners smittskyddsenheter och länsstyrelser (inkl. länsveterinär) till samverkansgruppens möten. Om en kommun behöver agera i händelsen kallas även ansvariga för miljö- och hälsoskyddsfrågor och/eller ansvariga för kommunens krisberedskap,

Smittskyddsläkaren ska informeras **omgående**

1. Vid misstanke om eller bekräftat fall av epizootier hos djur

Gäller enbart följande epizootier som är zoonoser och som kan drabba människor:

- Brucellos
- Filovirusinfektion hos primater
- Fågelinfluensa
- Mjältbrand
- Rabies
- Tuberkulos, samtliga fynd
- Virala encefaliter och encefalomyeliter hos häst (särskilt West Nile-virus)
- Rift Valley fever
- Transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE)

2. När en människa exponerats för möjlig rabiessmitta

Ställningstagande till postexpositionsprofylax görs av smittskyddsläkare/infektionsbakjour.

Informationsinhämtning till smittskyddsläkaren

- Person- och kontaktuppgifter till den/dem som har hanterat djuret/djuren och om/vilken skyddsutrustning som använts.
- Person- och kontaktuppgifter till djurägaren.
- Kontaktuppgifter till larmande och ansvarig veterinär.
- SVA:s bedömning av misstankegrad och behov av skyndsamhet samt kontaktuppgifter till den som handlagt ärendet på SVA om SVA har blivit involverade.

- Information om andra myndigheter (till exempel Jordbruksverket) eller aktuell kommun informerats samt kontaktppgifter till handläggare där dessa finns att tillgå.
- Information om eventuellt samverkansmöte.
- Säkerställ att människor/djurägare som varit i närheten av misstänkt smitta får fortlöpande information om åtgärder, provtagningar och lägesbild. Kom överens om vem/vilka som är kontaktpersoner och vilken information som ska delges.

Kommunikation

Jordbruksverket är beslutande instans vid epizooti. SVA är sakkunnig myndighet. Länsstyrelsen/länsveterinären är regional talesperson och informerar om hur sjukdomen yttrar sig hos djur och vilka åtgärder som kan bli aktuella. Länsveterinären informerar även om Jordbruksverkets beslut.

Smittskyddsläkaren är talesperson avseende risken för smitta till människor och ger information om hur sjukdomen yttrar sig hos människa samt vilken vård och behandling som kan bli aktuell. Vid behov kopplas Folkhälsomyndigheten in.

I vissa situationer aktiveras zoonossamverkansgruppen.

Sekretess

Tänk på att det inom hälso- och sjukvården, både offentlig och privat, råder sekretess och tystnadsplikt kring personuppgifter. Kom överens om vilka uppgifter som kan lämnas ut till media. Var sparsam med information i epost.

Smittskyddsläkaren bör informeras under kontorstid

Vid bekräftat fall av vissa zoonoser som inte är epizootier hos djur

- *Campylobacter* (om anmärkningsvärt fynd)
- EHEC/VTEC vid serotyp som kan ge sjukdom hos människa
- ESBL-CARBA
- Hemisolering vid illegal införsel av hund
- MRSA eller andra meticillinresistenta stafylokocker
- Q-feber
- Rävens dvärgbandmask (*Echinococcus multilocularis*)
- Hundens dvärgbandmask (*Echinococcus granulosus*)
- Listerios
- Salmonella
- Trikinellos
- Tularemi
- Yersinios

Kontaktrutiner

Under kontorstid kontaktas smittskyddsläkaren i Kalmar i län per telefon alternativt mail till funktionsbrevlådan smittskydd@regionkalmar.se i vilket önskemål om kontakt framgår. Om smittskyddsläkaren inte kan nås vid brådskande ärende samt under kvällar och helger kontaktas Region Kalmar läns TiB via regionens växel 010-358 00 00. TiB kontakt i sin tur smittskyddsläkaren enligt särskild rutin.

Kontaktuppgifter

Smittskyddsläkaren (kontorstid)

- Smittskyddsläkaren 010-358 44 31
- Smittskyddssjuksköterska 010-358 45 30, 010-358 45 37
- smittskydd@regionkalmar.se

Länsveterinären (kontorstid)

- Sven-Olof Nielsen 010-223 84 32
- Ali Albasam 010-223 83 09
- Jeremy Rocchio 010-223 83 46
- Länsstyrelsens växel 010-223 80 00
- veterinar.kalmar@lansstyrelsen.se

TiB Länsstyrelsen

- Länsstyrelsens TiB kontaktas via SOS Alarm genom att ringa det nationella TiB-numret: 0771–800 900.
- samverkan.kalmar@lansstyrelsen.se

Relaterade dokument

- *Smittskyddslagen, ansvarsförhållanden och anmälan*, Smittskyddsläkaren i Kalmar län, [Smittskyddslagen, ansvarsförhållanden och anmälan - För vårdgivare Region Kalmar län](#)
- *Smittsamma sjukdomar A-Ö*, Smittskyddsläkaren i Kalmar län, [Smittsamma sjukdomar A-Ö - För vårdgivare Region Kalmar län](#)
- *Smittskyddsläkarföreningens smittskyddsblad* finns för de flesta anmälningspliktiga diagnoser. Bladen består av två delar, ett blad för läkare och ett för patienten. Smittskyddsbladen är tänkta som ett stöd och snabb checklista för behandlande läkare vad gäller till exempel handläggning, smittspårning och anmälan. Patientinformationen (som innehåller förhållningsregler) skrivs ut och ges till patienten. <https://slf.se/smittskyddslakarforeningen/smittskyddsblad/>
- *SVA:s information om epizootier*, <https://www.sva.se/djurhalsa/epizootier>

- Statens jordbruksverks föreskrifter om biosäkerhetsåtgärder, anmälan och övervakning, SJVFS 2021:10, saknr K12, [Statens jordbruksverks föreskrifter om biosäkerhetsåtgärder, anmälan och övervakning](#)
- Nationell beredskapsplan för allvarliga smittsamma djursjukdomar, Jordbruksverket [Nationell beredskapsplan för allvarliga smittsamma djursjukdomar \(BAS\) - Jordbruksverket.se](#)
- MRSA hos hund, och katt, SVA, [MRSA hos katt och hund - SVA](#)
- Förebyggande av spridning av MRSA från människa till lantbrukets djur, Socialstyrelsen [Förebyggande av spridning av MRSA från människa till lantbrukets djur \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- Arbetsrutin för zoonossamverkansgruppen, [Arbetsrutin för zoonossamverkansgruppen \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- Smittrisker, Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2018:4), <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/smittrisker-afs-20184/>
- Användning av personlig skyddsutrustning, Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2001:3), <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/anvandning-av-personlig-skyddsutrustning-afs-200103-foreskrifter/>
- Myndighetsgemensam vägledning om skyddsutrustning vid misstänkt eller konstaterat fall av zoonos, [Ny vägledning om skyddsutrustning vid utbrott av zoonos - Arbetsmiljöverket](#)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU), EU:s djurhälsöförordning, Animal Health Law (AHL) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") [EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING \(EU\) 2016/ 429 - av den 9 mars 2016 - om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa \("djurhälsolag"\)](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2024-04-12	Campylobacter informeras enbart vid anmärkningsvärt fynd. Leishmaniasis, leptospiros och MRSP redovisas enbart vid samverkansmöten. Lagt till avsnitt om zoonossamverkansgruppen. Länkar och telefonnummer uppdaterade.	LLS
2022-04-27	Upprättande av rutin	LLS, SN